

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Utlåtandegivare:
Stadsstyrelsen i Lovisa stad
Mannerheimgatan 4, PB 77, 07901 Lovisa

Kontaktperson:
Stadsplaneringschef Marko Luukkonen
tfn 0440 555 403
marko.luukkonen@loviisa.fi

Mottagare:
Helsingfors förvaltningsdomstol
Banbyggarvägen 5, 00520 HELSINGFORS

Den som anfört besvär (den överklagande):

██████████
adress

**LOVISA STADS UTLÅTANDE OM BESVÄR SOM ANFÖRTS AV PRIVATPERSON GÄLLANDE
SOLKRAFTSDELGENERALPLANEN FÖR ÅNÄS**
godkänd av stadsfullmäktige 30.3.2026 § 36

SVAR OCH YRKANDEN

Lovisa stad begär i första hand att förvaltningsdomstolen lämnar besvären utan prövning, eftersom de krav som läggs fram i besvären baserar sig på ändamålsenlighet och inte på laglighet. I andra hand begär staden att besvären förkastas till alla delar som ogrundade.

Lovisa stad kräver att de som anfört besvären ska ersätta rättegångskostnaderna med lagstadgad ränta.

MOTIVERING

BAKGRUND

Upprättandet av en solkraftsdelgeneralplan för Ånäs har inletts genom stadsfullmäktige i Lovisa stads beslut 7.5.2025 (§ 45) på projektutvecklingsbolaget 3Flash Finland Oy:s initiativ. Planeringsområdet har sedan tidigare ingen general- eller detaljplan. Planeringsområdet är cirka 263,9 hektar stort. Syftet är att utarbeta en delgeneralplan som möjliggör produktion av solkraft på fastigheten Ånäs (434-477-1-42) åkermark.

Solkraftsprojekt

Det planerade solkraftsprojektet är ett så kallat agri-PV-projekt, vilket innebär att syftet är att placera solpaneler på åkermark som är en del av fastigheten Ånäs på ett sådant sätt att odling fortfarande är möjligt i områdena mellan solpanelerna.

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Projektet är ett exempel på moderniserat jordbruk som bidrar till att förebygga klimatuppvärmningen. Den som äger Ånäs gård har som mål att via detta agri-PV-projekt säkerställa ökad produktion och livskraft för gården. Den som genomför solkraftverket kommer efter att kraftverket byggts att i samarbete med Finland miljöcentral genomföra en undersökning i kraftverksområdet om hur biodiversiteten kan förstärkas på områden där agri-PV-projekt genomförs och samtidigt öka jordbrukets produktivitet.

Strävan är att öka produktionen av förnybar energi jämfört med nuvarande nivå i enlighet med målen i både EU:s energi- och klimatstrategi och regeringsprogrammet. Europaparlamentet har antagit den europeiska klimatlagen enligt vilken EU:s utsläppningsminskningsmål för 2030 är 55 % av den nuvarande nivån och målet om klimatneutralitet senast 2050 är rättsligt bindande. Byggandet av ett solkraftverk på Ånäs gårds område i Lovisa stad är i linje med EU:s mål om att ersätta fossil energi med förnybara energikällor.

Genomförandet av solkraftverket stöder också de mål som ställts för den inhemska energiproduktionen och för självförsörjande energiproduktion. En tillförlitlig energiförsörjning är en viktig del av den nationella försörjningsberedskapen.

Det agri-PV-projekt som planerats genomföras på Ånäs gård är ett projekt som understöds av programmet European Commission Innovation Fund IF24 och som är brådskande. För projektet har beviljats betydande stöd på EU-nivå, dokumentet EU-step seal finns som bilaga 12 till detta utlåtande. Utvecklingsbolaget för projektet, 3Flash Finland Oy, lämnar dessutom på er begäran in en separat begäran om påskyndad behandling från EU. Syftet är att säkerställa att stödhelheten på cirka 17 miljoner euro inte äventyras på grund av en eventuell försening när det gäller tidpunkten för när delgeneralplanen vinner laga kraft.

Skeden i behandlingen av delgeneralplanen

Anhängiggörande

Solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs blev anhängig genom stadsfullmäktiges beslut 7.5.2025 (§ 45).

Handlingsoffentlighet och delaktighet i planprocessen

Näringslivs- och infrastrukturnämnden beslutade på sitt sammanträde 18.6.2025 (§ 110) att framlägga offentligt programmet för deltagande och bedömning samtidigt som utkastet till delgeneralplan. Programmet för deltagande och bedömning (PDB) lades 10.7.2025 fram för påseende för hela planprocessen.

Utkastet till delgeneralplan med tillhörande handlingar fanns offentligt framlagda 10.7.–22.8.2025 på Lovinfo och på stadens webbplats (OAL § 62, MBF § 30). Framläggningen av PDB och planutkastet kungjordes på den officiella anslagstavlan i Lovinfo, på stadens webbplats och i lokaltidningarna 10.7.2025.

Ett möte för allmänheten om PDB och utkastet till delgeneralplan hölls i Strömfors 5.8.2025.

Intressenterna hade möjlighet att framföra sin åsikt om programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan skriftligen senast 22.8.2025 (OAL § 6, § 62). Det begärdes utlåtanden från myndigheter gällande programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan.

Förslaget till delgeneralplan fanns framlagt offentligt 11.12.2025–16.1.2026 på Lovinfo och på stadens webbplats (OAL § 65, MBF § 19). Framläggningen av planförslaget kungjordes på den officiella anslagstavlan i Lovinfo, på stadens webbplats och i lokaltidningarna 11.12.2025. Intressenterna hade möjlighet att framställa anmärkningar på planförslaget fram till 16.1.2026. Det begärdes utlåtande om planförslaget från myndigheterna.

Samarbete med myndigheter

Samråd mellan myndigheter i den inledande fasen för delgeneralplanen hölls 27.5.2025. Myndighetssamråd i förslagsfasen hölls 12.2.2026.

Administrativ behandling av delgeneralplaneändringen

- Näringslivs- och infrastrukturnämnden, planläggningsinitiativ 27.2.2025 § 23.
- Stadsfullmäktige, beslut om att inleda utarbetandet av en delgeneralplan 7.5.2025 § 45.
- Näringslivs- och infrastrukturnämnden, beslut om att framlägga programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan 18.6.2025 § 110.
- Tekniska nämnden, beslut om att lägga fram förslaget till delgeneralplan 27.11.2025 § 45.
- Stadsfullmäktige, godkännande av delgeneralplanen 30.3.2026 § 36.

BEGÄRAN OM SKYNDSAM BEHANDLING

Lovisa stad begär att förvaltningsdomstolen behandlar besvären skyndsamt med stöd av § 188 a i lagen om områdesanvändning. Bestämmelsen gäller behandling av besvär mot en plan som anses vara viktig med tanke på produktionen av förnybar energi.

Solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är en viktig plan när det gäller produktion av förnybar energi: den omfattar ett område på cirka 263,9 hektar och möjliggör anläggning av en betydande solkraftskapacitet. Projektet har beviljats ett betydande stöd inom programmet European Commission Innovation Fund IF24. Bibehållandet av stödhelheten förutsätter att planen vinner laga kraft inom en viss tidsfrist. Step seal-handlingen för finansieringen från EU finns som bilaga 12 till detta utlåtande, och en separat begäran om påskyndad behandling från EU tillställs på begäran.

UTLÅTANDE OM DE PÅSTÅENDEN SOM LÄGGS FRAM I BESVÄREN

Lovisa stad anser att det beslut som den fattat och som är föremål för besvären är lagenligt. Lovisa stad anser att de som anfört besvären inte i sin besvärsskrift lagt fram sådana laglighetsgrundade krav med motiveringar på basis av vilka stadsfullmäktiges beslut om att godkänna planen bör ändras. Den som anfört besvären lägger inte fram några faktiska motiveringar till att beslutet strider mot lag och det framkommer inte heller lagstridighet i de krav som de som anfört besvär ställt.

Den som anfört besvär har i sin besvärsskrift enligt Lovisa stads uppfattning lagt fram ändamålsenlighetsgrunder, bedömningen av vilka utgör utövande av verkställande makt. Lovisa stad anser att det inte skett något faktiskt lagstridigt förfarandefel i ärendet och att ändamålsenlighetsprövningen inte bör avgöras som ett förfarandefel.

Lovisa stad anser att solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har upprättats i enlighet med innehållskraven i 39 § i OAL.

Besvär

Den som anfört besvär anser att solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är lagstridig av flera viktiga orsaker och att stadsfullmäktiges beslut om att godkänna planen måste upphävas som lagstridigt och planen återremitteras för beredning så att tillräckliga utredningar görs.

Den som anfört besvär anser att stadsfullmäktiges beslut om att godkänna planen är lagstridigt särskilt för att det inte baserar sig på sådana tillräckliga utredningar som krävs i lagen om områdesanvändning, för att förekomsten av direktivarter inte har utretts på tillbörligt sätt, för att projektets sammantagna

konsekvenser inte har bedömts och för att konsekvenserna för landskapet har underskattats.

Den som anfört besvär anser följande:

- För det första grundar sig planen inte på sådana tillräckliga utredningar som krävs enligt lagen om områdesanvändning (OAL § 9), eftersom naturutredningarna och landskapsutredningen är bristfälliga och baserar sig delvis på enskilda terrängbesök. Det är fråga om ett omfattande solkraftsprojekt på cirka 260 hektar, vilket framhäver vikten av tillräckliga utredningar och konsekvensbedömning.
- För det andra identifierar utredningarna väsentliga osäkerheter, men trots det har konsekvenserna utan tillräckligt kunskapsunderlag bedömts vara ringa.
- För det tredje är utredningen av direktivarter bristfällig och förekomsten av alla potentiella skyddade arter har inte utretts.
- För det fjärde möjliggör planen byggande av en elledning, men dess effekter har inte bedömts som en del av planen.
- För det femte har konsekvenserna för landskapet underskattats, trots att det är fråga om ett historiskt bevarat öppet kulturlandskap vars värde också är identifierat på landskapsnivå.
- Ytterligare har inte den EU-rättsliga försiktighetsprincipen iakttagits.
- Planen påverkar direkt den fastighet som ägs av den som anfört besvär (434-486-1-70), vilken enligt den som anfört besvär ligger på cirka 500 meters avstånd från projektområdet och som på ett betydande sätt förändrar livsmiljön för den som anfört besvär.

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet.

För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubrikerna i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

1. Utredningarnas otillräcklighet (OAL § 9)

Besvär:

”Enligt 9 § i markanvändnings- och bygglagen (lagen om områdesanvändning) ska planer grunda sig på tillräckliga utredningar av de betydande konsekvenserna av planerna.

Det är fråga om en förändring av markanvändning på ett vidsträckt område, cirka 260 hektar, vilket understryker vikten av att utredningarna är

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

heltäckande. Ju större ett projekt är, desto större konsekvenser har det och desto högre krav ställs på konsekvensbedömningen.

Högsta förvaltningsdomstolen har av hävd ansett (bland annat HFD 2016:14 och HFD 2016:14 2019:166) att en plan ska upphävas om de utredningar som den grundar sig på är bristfälliga.

I detta fall är observationsmaterialet i både naturutredningarna och landskapsutredningen begränsat och delvis baserat på enskilda terrängbesök. Utredningarna identifierar själva att materialet är bristfälligt, men trots det bedöms konsekvenserna vara ringa.

Planen grundar sig således inte på ett sådant kunskapsunderlag som förutsätts i 9 § i OAL.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Utredning av fågelbeståndet

Lovisa stad konstaterar att de fågelbeståndsutredningar som gjorts på det område som omfattas av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräckliga.

Kartläggningarna av fågelbeståndet genomfördes i enlighet med Envineer Oy:s naturrapport daterad 4.6.2025 (avsnitt 4, sida 25–28, tabell 2) under fyra dagar i terrängen, 19–28.5.2025. Arbetet i terrängen inkluderade tre morgonkartläggningar (19.5.2025 klockan 09.00–14.00, 20.5.2025 klockan 05.00–10.30 och 28.5.2025 klockan 05.30–10.30) samt en kartläggning under nattetid (27–28.5.2025 klockan 22.00–01.00), som var till för att identifiera ugglor, spinnare och småfläckig sumphöna. Väderleksförhållandena stämde under alla kartläggningsdagar överens med det som krävs i den statliga miljöförvaltningens anvisning: molnfri himmel (0/8), svag vind (2–6 m/s) och för kartläggning lämplig temperatur (+8...+16 °C). Utredningens tidpunkt är helt i linje med den statliga miljöförvaltningens anvisning om kartläggningar av häckande fågelarter, enligt vilken kartläggningar i södra Finland ska genomföras under april–juni, med fokus på maj. De påståenden som de som anfört besvär lagt fram om att fågelutredningen skulle ha utförts i oktober stämmer inte. Eventuella observationer från oktober kommer från de historiska sporadiska observationer som rapporterats i fågelinformationstjänsten Tiira, som upprätthålls av Finlands Artdatacenter. Dessa är till naturen flyttfågelobservationer och ersätter inte det material som producerats genom en systematisk kartläggning av det häckande

fågelartbeståndet och de utgör inte heller ett hinder för att materialet kan anses vara tillräckligt.

Envineer Oy har därtill begärt ett sakkunnigutlåtande till fågelbeståndsutredningen från Borgå Nejdens Fågelförening (utlåtandet skrivet av Jari Lehtinen). Sakkunnigutlåtandet har fogats till delgeneralplanens utredningsmaterial och ingår i sin helhet i Envineers naturrapport (s. 27). I sitt utlåtande konstaterar Lehtinen uttryckligen att det historiska observationsmaterialet baserar sig på "rätt sporadiska observationer" och att "området inte har kartlagts på något systematiskt sätt under de senaste åren". Sakkunnigutlåtandet är till sin karaktär bakgrundsmaterial, utgående från vilket Envineer har planerat och genomfört en systematisk kartläggning i terrängen – inte så att utlåtandet förbisetts utan så att de kartläggningsbehov som läggs fram i det genomförts.

Envineer har i sin kartläggning aktivt sökt sådana beaktansvärda arter som nämns i Lehtinens utlåtande (ortolansparv, höksångare, vaktel, rapphöna, berguv, hönsfåglar, sjöfåglar vid vattensamlingar). Enligt Finlands Artdatacenters Tiira-material (2000–2025) har arterna i fråga senast påträffats i området enligt följande: ortolansparv 3.5.2013, höksångare 30.6.2004, vaktel 2.6.2003, berguv 27.1.2017. Det finns inga Tiira-observationer av rapphöna eller bläsand under hela den 25-åriga granskningsperioden. Vid Envineers systematiska kartläggning observerades dessa arter inte. Detta stämmer överens med det att arterna regionalt minskat i antal och att livsmiljöerna i området förändrats (bland annat har de busksnår där höksångaren tidigare funnits vuxit igen).

Tiira-materialet innehåller totalt 107 sporadiska observationer under 25 år, det vill säga i medeltal 4,3 observationer per år. Denna samling av sporadiska observationer utgör inte i sig ett sådant systematiskt fågelbeståndsutredningsmaterial som en bedömning av en plans konsekvenser enligt 9 och 39 § i lagen om områdesanvändning (OAL) förutsätter. Envineers naturutredning daterad 4.6.2025 kombinerar följande:

- (i) systematisk kartläggning i terrängen 19–28.5.2025
- (ii) sakkunnigutlåtande från Borgå Nejdens Fågelförening
- (iii) material från Finlands Artdatacenter och informationstjänsten Tiira, samt inventering av åkergroda, fladdermusinventering, vegetationsinventering och snöspårsinventering.

Utredningshelheten uppfyller de innehållskriterier som gäller värnande om naturvärdena i 9 och 39 § i lagen om områdesanvändning (OAL). I utredningen observerades 50 fågelarter i området, av vilka tre är hotade: tornseglare (EN), ladusvala (VU) och skrattnås (VU). Dessutom observerades nio arter som finns listade i bilaga I till fågeldirektivet. Hotade svalor använder driftscentrumets miljö för häckning och som födoområde – inte den åkermark där panelerna kommer att finnas. Skrattnåsen använder området som födoområde, den häckar inte där. Konsekvensbedömningens slutsats är att projektet inte medför betydande olägenhet för hotade arter eller direktivarter. Enligt högsta

förvaltningsdomstolens vedertagna rättspraxis (HFD 2019:160, HFD 2020:111) bedöms utredningsnivån i förhållande till förekomsten av habitatdirektivarter och identifieringen av deras föröknings- och rastplatser – Envineer Oy:s utredning uppfyller dessa kriterier.

I fråga om vegetationsutredningen konstaterar Lovisa stad att Envineers naturrapport (avsnitt 3, sida 14–25) genomfördes 2–3.6.2025, vilket är en lämplig tidpunkt för identifiering av kärlväxter. Vid inventeringen observerades att vegetationen i området förändrats märkbart sedan vårdbiotopinventeringen 2021: från flera figurer som tidigare varit trädbevuxna har träden fällts till följd av att odlingsområdena utvidgats. Figuren med frisk mo i södra kanten av projektområdet (figur 12) har bedömts vara ett objekt vars tillstånd är jämförbart med naturtillstånd (värdeklass 4, objekt som stöder den biologiska mångfalden). På basis av utredningen bedöms projektområdets känslighet för förändringar vara ringa, eftersom effekterna drabbar vanliga arter och naturtyper som redan förlorat sitt naturvärde.

NTM-centralen i Nyland har behandlat naturutredningarna vid myndighets-samråden för solkraftsdelgeneralplanen (inledningsfas 27.5.2025, förslagsfas 12.2.2026). De kommentarer som NTM-centralen framförde i sina utlåtanden gällande komplettering av naturutredningarna beaktades vid den fortsatta beredningen av planen, och utredningarna har konstaterats uppfylla kraven i förslagsskedet. NTM-centralen har inte framfört någon kritik mot fågelbestands-utredningens tillräcklighet som skulle förutsätta att utredningen kompletteras för att uppfylla det innehållskrav som gäller värnande om naturvärden.

Vegetationsutredning

Lovisa stad konstaterar att de vegetationsutredningar som gjorts på det område som omfattas av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräckliga.

I fråga om vegetationsutredningen konstaterar Lovisa stad att Envineers naturrapport (avsnitt 3, sida 14–25) genomfördes 2–3.6.2025, vilket är en lämplig tidpunkt för identifiering av kärlväxter. Vid inventeringen observerades att vegetationen i området förändrats märkbart sedan vårdbiotopinventeringen 2021: från flera figurer som tidigare varit trädbevuxna har träden fällts till följd av att odlingsområdena utvidgats. Figuren med frisk mo i södra kanten av projektområdet (figur 12) har bedömts vara ett objekt vars tillstånd är jämförbart med naturtillstånd (värdeklass 4, objekt som stöder den biologiska mångfalden). På basis av utredningen bedöms projektområdets känslighet för förändringar vara ringa, eftersom effekterna drabbar vanliga arter och naturtyper som redan förlorat sitt naturvärde.

Landskapsutredning

Lovisa stad konstaterar att den utredning av landskapet som gjorts på det område som omfattas av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräcklig.

När det gäller den utredning av landskapet som genomförts i planeringsområdet konstaterar Lovisa stad att utredningen har gjorts på tillbörligt sätt. Landskapets nuläge har beskrivits med hjälp av tidigare gjorda utredningar, plan- och kartmaterial, geografisk information som förvaltas av Finlands miljöcentral och Lantmäteriverket samt fotografier som togs under terrängbesöket. I landskapsutredningen granskades solfångarparkprojektets konsekvenser för landskapet med hjälp av en frisiktsområdesanalys. Analysen av landskapets känslighet har primärt omfattat projektets näromgivning på ett avstånd på 0–5 km, eftersom solkraftverk är låga konstruktioner och vanligtvis inte syns långt bort. Vid bedömningen av konsekvenserna för landskapet presenteras de mest betydande landskapskonsekvenserna för miljön. Förändringen av landskapet åskådliggörs med hjälp av fotomontage.

NTM-centralen i Nyland har inte framfört någon kritik mot landskapsutredningens tillräcklighet som skulle förutsätta att utredningen kompletteras för att uppfylla det innehållskrav som gäller värnande om naturvärden.

2. Fladdermusinventeringens otillräcklighet

Besvär:

”Fladdermusinventeringen baserar sig på ett enda fältundersökningstillfälle. I naturutredningen konstateras att ett enskilt kartläggningstillfälle endast ger en bild av den dåvarande situationen.

Trots det bedöms det att konsekvenserna för fladdermöss är ringa. Utredningen är således internt motstridig: osäkerheten identifieras, men trots det dras en säker slutsats om att konsekvenserna är ringa. I naturutredningen konstateras dessutom att det kan finnas daggömslen för fladdermöss i driftscentrumets byggnader. Trots det har man inte utrett dessa möjliga föröknings- och rastplatser närmare, och har inte kunnat utesluta att sådana kan förekomma.

Fladdermöss finns på listan över arter i bilaga IV(a) till habitatdirektivet (92/43/EEG) och är således strikt skyddade. Enligt artikel 12 i direktivet får föröknings- och rastplatser för dessa arter inte förstöras eller försämrats. Denna skyldighet verkställs på nationell nivå i 78 § i naturvårdslagen.

När det gäller direktivarter måste utredningarna vara särskilt omsorgsfulla, för att man ska kunna vara säker på att skyddade föröknings- och rastplatser inte försämrats. Högsta förvaltningsdomstolen har betonat detta krav (bland annat HFD 2013:185).

Eftersom fladdermusutredningen baserar sig på ett enda kartläggningstillfälle och inte ger en heltäckande bild av förekomsten av

arterna, kan man inte vara säker på att planen inte försämrar föröknings- eller rastplatserna för skyddade arter.

Till denna del är planen lagstridig.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Fladdermössen har sina föröknings- och rastplatser vanligtvis i skydd av byggnader, särskilt gamla sådana. Daggömslen finns ofta i byggnader eller naturliga hålor (i berg, träd och bark). Fladdermöss jagar ofta vid olika typer av vattendrag, och skogar är också viktiga födoområden. Enligt naturutredningen för delgeneralplanen (bilaga 3 till planbeskrivningen) gjordes enstaka observationer av födosökande nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*), mustaschfladdermus (*Myotis mystacinus*) och vattenfladdermus (*Myotis daubentonii*). På åkerfälten observerades inga fladdermöss. Ånäs driftscentrum består av flera byggnader som kunde vara lämpliga daggömslen för fladdermöss. Några föröknings- eller rastplatser för fladdermöss hittades emellertid inte i naturutredningen.

I solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs beaktas förekomsten av fladdermöss i driftscentrumet. I planen har införts följande allmänna bestämmelse: ”Vid planeringen av utomhusbelysningslösningarna vid Ånäs driftscentrum och i samband med renoveringen av byggnaderna ska man beakta fladdermössens parnings- och rastmöjligheter på driftcentrets område.”

Det finns inga kända åtgärder i driftscentrumets byggnader som skulle kunna försäkra fladdermössens livsmiljö. För en del av driftscentrumets byggnader har i delgeneralplanen angetts en skyddsbezeichnung enligt vilken byggnaden inte får rivas. Solpanelerna med anordningar kommer att finnas placerade på Ånäs gårds åkerområden, vilka inte är typiska förekomstområden för fladdermöss och där det inte observerades fladdermöss i samband med naturinventeringen.

3. Bristfällig utredning av direktivarter

Besvär:

”I naturutredningen konstateras att förekomsten av åkergroda och fladdermöss undersöktes. Utredningen har således begränsats till att omfatta endast en del av arterna i bilaga IV(a) till habitatdirektivet (92/43/EEG).

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Artikel 12 i habitatdirektivet kräver att man inte förstör eller försämrar föröknings- eller rastplatser för arterna i bilaga IV(a). Denna skyldighet verkställs på nationell nivå i 78 § i naturvårdslagen.

Därför ska man vid utarbetandet av planer ha tillräckliga utredningar i fråga om alla potentiellt förekommande direktivarter. Utredningen ska också omfatta förekomsten av sådana arter som inte direkt observerats men som kan förekomma i området på basis av livsmiljön.

Livsmiljöerna i projektområdet är lämpliga för flera direktivarter. Trots det har man till exempel inte alls utrett förekomsten av utter och inte bedömt eller uteslutit på ett motiverat sätt förekomsten av andra möjliga direktivarter.

I utredningen konstateras också att förekomsten av direktivarter höjer områdets känslighet till hög nivå, men trots det bedömer man konsekvenserna vara ringa, vilket framhäver motstridigheterna i utredningen.

Högsta förvaltningsdomstolen har ansett (bland annat HFD 2014:83) att en plan är lagstridig om man inte i tillräcklig omfattning utrett förekomsten av direktivarter.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet.

För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att av de arter som finns listade i EU-direktivets bilaga IVa har förekomsten av åkergroda (*Rana arvalis*) och fladdermöss utretts i planeringsområdet.

I första skedet av naturutredningar ingår alltid en expertbedömning (baserad bland annat på kartgranskning och sökningar på Laji.fi) om vilka arter det realistiskt sett överhuvudtaget kan finnas i det område som utreds och vad det lönar sig att utreda närmare genom bland annat terrängbesök. Förekomsten av flygekorre behövde inte utredas på planeringsområdet genom terrängbesök, eftersom åkerområden inte är lämpliga livsmiljöer för flygekorror och ingen markanvändning som ändrar området planeras för de skogbevuxna områdena. Det fanns på samma sätt inte heller behov att utreda förekomsten av utter genom terrängbesök, eftersom det i de databassökningar (Finlands Artdatacenters databas Laji.fi) som gjordes i samband med naturutredningen inte framkom observationer av utter i projektområdet eller dess omedelbara närhet. I planeringsområdet finns inga vattendrag förutom diket Kuckubäcken som korsar

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

planeringsområdet. På planeringsområdet är Kuckubäcken-diket relativt smalt, och längs det finns inte strandbuskage, vassruggar eller hålor som är lämpliga rastplatser för uttrar. På planeringsområdet eller i dess närhet finns inte strömmande vatten, något som behövs för att uttern ska kunna vistas där vintertid. Utgående från det ovanstående finns det ingen faktor som skulle tyda på att utter förekommer på planeringsområdet eller inom dess verkningsområde, och därför har det inte funnits behov av att utföra närmare artutredningar i samband med planarbetet.

Vid kartläggningen av åkergröda följdes Miljöministeriets inventeringsanvisning (Nieminen & Ahola, 2017). I terrängen noterades klockslag, hur länge lyssningen varade, väderleksförhållanden samt de observerade grodornas position och uppskattade antal. Åkergrödor är skygga och dyker lätt undan när de störs, så man försökte lyssna från skydd bakom växtlighet. Arbetet i terrängen utfördes 3.5.2024 klockan 20.15–22.35. Vid kartläggningstidpunkten var det uppehållsväder, +12 – +8 °C och det förekom svag vind. Tidpunkten bedömdes vara lämplig för en utredning på grund av väderleksförhållandena och andra observationer som gjorts i Finland.

På planeringsområdet och i dess omgivning observerades åkergrödor. Enligt utredningen finns de största koncentrationerna av åkergrödor i planeringsområdets omedelbara närhet i vattensamlingar som finns utanför och öster om planeringsområdet. I Kuckubäcken-diket på planeringsområdet observerades enstaka åkergrödor. Området i fråga anges i delgeneralplanen med luo-beteckning och för det gäller följande planbeteckning: "Området innehåller en parnings- och rastplats för en djurart som är listad i EU:s habitatdirektivets bilaga (IVa). Enligt 78 § i naturvårdslagen får en parnings- och rastplats inte förstöras eller försvagas."

4. Avsaknad av konsekvenserna av elledning

Besvär:

"Planen möjliggör anläggning av en elledning, men dess miljökonsekvenser har inte bedömts som en del av planen, utan granskningen har flyttats över till en separat utredning.

Enligt 9 § i markanvändnings- och bygglagen ska planer grunda sig på tillräckliga utredningar om de betydande konsekvenserna av planerna. Detta gäller också projektets alla väsentliga delar.

Dessutom ska man enligt 39 § i markanvändnings- och bygglagen bland annat beakta miljökonsekvenserna och ekologisk hållbarhet när en generalplan utarbetas.

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Eftersom elledningen är en väsentlig och nödvändig del av solkraftsprojektet, utgör de konsekvenser som den medför en del av planens sammantagna konsekvenser.

Högsta förvaltningsdomstolen har ansett (bland annat HFD 2018:151) att man inte får dela upp konsekvenserna av en plan i mindre delar så att de sammantagna verkningarna inte blir bedömda.

I detta fall har konsekvenserna av elledningen, såsom splittrandet av livsmiljöer, inverkan på landskapet och risken för att fåglar flyger in i elledningen, inte bedömts i planskedet.

Eftersom planen har godkänts utan en bedömning av konsekvenserna för en väsentlig del av projektet uppfyller den inte kraven i markanvändnings- och bygglagen och är till denna del lagstridig.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att konsekvenserna av elöverföringen preliminärt har bedömts i den landskapsutredning som utarbetats för solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs (bilaga 5 till planbeskrivningen, sida 37–38). Under utarbetandet av delgeneralplanen fanns det två olika alternativ för sträckningen, så det är inte ännu klart var ledningen slutligen kommer att gå. Det blir klart i den mer detaljerade planeringen av solkraftverket utgående från diskussioner med markägaren. Projektutvecklaren 3Flash Finland Oy har ordnat två offentliga möten om elöverföringen för markägarna, 5.8.2025 och 25.11.2025, där man diskuterat konsekvenserna av genomförandet av elöverföringen.

Lovisa stad konstaterar att man vid utarbetandet av en generalplan ska utreda projektets betydande konsekvenser på det sätt och i den omfattning som behövs med beaktande av generalplanens planeringsnoggrannhet. I generalplaneskedet förutsätts emellertid inte en sådan detaljerad teknisk eller juridisk utredning som omfattas av senare tillståndsförfaranden som baserar sig på speciallagstiftning, såsom placeringstillstånds- eller bygglovsförfarande, projekttillståndsförfarande enligt elmarknadslagen hos Energimyndigheten eller inlösningsförfarande.

Lovisa stad konstaterar att projektbolaget ansvarar för att vid skedet för genomförande av generalplanen utreda vilka konsekvenser elöverföringen har, bland annat på natur och landskap, utgående från separata utredningar. Den som genomför projektet ansvarar för att förhandla med markägarna om avtal där man till exempel fastställer ersättningar för utarrendering av mark för elöverföringsändamål.

5. Osäkerheten i fågelbeståndsutredningarna

Besvär:

"I naturutredningen konstateras att det endast finns lite information om fågelbeståndets tillstånd i området och att det material som finns att tillgå är begränsat.

Trots detta bedömer man att projektet har ringa konsekvenser för fågelbeståndet.

Utredningen är således internt motstridig: bristerna i materialet identifieras, men trots det dras en säker slutsats om att konsekvenserna är ringa.

Ett bristfälligt kunskapsunderlag möjliggör inte en tillförlitlig konsekvensbedömning, särskilt inte när det är fråga om en omfattande ändring av markanvändningen på ett öppet åkerområde som kan vara en betydande livsmiljö för flera fågelarter.

9 § i markanvändnings- och bygglagen förutsätter att planer ska basera sig på tillräckliga utredningar. Högsta förvaltningsdomstolen har ansett (bland annat HFD 2020:24) att konsekvensbedömningar inte kan anses vara tillräckliga om de baserar sig på bristfälligt material.

Eftersom den utredning som gäller fågelarter är bristfällig och man inte kan göra en tillförlitlig konsekvensbedömning på basis av den, uppfyller planen inte kraven i 9 § i MBL till denna del."

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att de fågelbeståndsutredningar som gjorts på det område som omfattas av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräckliga.

Motiveringarna till att fågelbeståndsutredningen är tillräcklig finns angivna under rubriken "1. Utredningarnas otillräcklighet (OAL § 9)" i detta bemötande.

6. Försiktighetsprincipen (EU-rätt)

Besvär:

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Enligt EU-rättsliga försiktighetsprincipen får ett projekt inte godkännas om möjligheten till betydande skadliga konsekvenser inte kan uteslutas med tillräcklig säkerhet.

Enligt EU-domstolens avgörande (C-127/02, Waddenzee) får ett projekt inte godkännas om möjligheten till betydande skadliga konsekvenser inte kan uteslutas på en vetenskaplig nivå av säkerhet. Denna princip gäller särskilt för situationer där ett projekt kan ha konsekvenser för arter och livsmiljöer som skyddas genom habitatdirektivet.

Principen ska också tas i beaktande vid nationellt beslutsfattande med stöd av 78 § i naturvårdslagen (2023) och 9 § i markanvändnings- och bygglagen när man bedömer konsekvenserna av ett projekt och utredningarnas tillräcklighet.

I detta fall finns det osäkerhet kring förekomsten av fladdermöss och deras eventuella föröknings- och rastplatser, tillståndet för fågelarterna i området och konsekvenserna av elledningen, vilka inte bedömts i planskedet.

I naturutredningen har dessa osäkerheter identifierats, men ändå har man bedömt att projektet har ringa konsekvenser utan att ha kunnat utesluta skadliga konsekvenser med tillräcklig säkerhet.

På grund av detta har försiktighetsprincipen inte iakttagits, och till denna del är planen lagstridig.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

En MKB-behovsprövning gjordes för solkraftsprojektet på åkerområdena i Ånäs i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) i det skede då delgeneralplaneringen inleddes. NTM-centralen i Nyland gav 16.10.2025 sitt beslut (UUDELY/3255/2025) om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB) på projektet. Enligt beslutet ska ett bedömningsförfarande enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) inte tillämpas på projektets byggverksamhet. I sitt beslut konstaterar NTM-centralen i Nyland utgående från de utredningar som gjorts för projektet att projektets konsekvenser för naturen och landskapet inte utgör sådana betydande konsekvenser som avses i MKB-lagen. Enligt NTM-centralens beslut är konsekvenserna för människors levnadsförhållanden och trivsel ringa.

I sitt beslut konstaterar NTM-centralen också att även om genomförandet av projektet oundvikligen leder till växthusgasutsläpp producerar projektet å andra sidan vid driftsfasen förnybar och koldioxidsnål energi, vilket har en positiv klimatpåverkan.

Försiktighetsprincipen som (EU-rättsligt begrepp) innebär att om en verksamhet misstänks orsaka allvarlig skada för hälsan eller miljön får vidtagande av åtgärder som skyddar hälsan eller miljön inte förhindras av att det inte finns full vetenskaplig säkerhet om skadorna. Försiktighetsprincipen hör till de internationella principerna inom miljö rätt. Försiktighetsprincipen ligger alltid i fokus när myndigheterna bland annat bedömer behovet av MKB-förfarande. NTM-centralens beslut om att ett MKB-förfarande inte ska tillämpas på det projekt som planerats genomföras på Ånäs gård visar att man iakttagit försiktighetsprincipen i det planerade solkraftsprojektet.

Den osäkerhet som klaganden hänvisar till beträffande förekomsten av fladdermöss och deras eventuella fortplantnings- och viloplats, områdets fågelbestånd samt kraftledningens miljökonsekvenser har behandlats tidigare i detta bemötande. Sammanfattningsvis kan det i dessa avseenden konstateras att de utredningar och konsekvensbedömningar som utarbetats för planen på ett tillförlitligt sätt har visat att planen uppfyller kraven på generalplanens innehåll samt de krav på artskydd som följer av naturvårdslagen.

Det agri-PV-projekt som planerats genomföras på Ånäs gård är ett projekt som understöds av programmet European Commission Innovation Fund IF24. För projektet har beviljats betydande stöd på EU-nivå, dokumentet EU-step seal finns som bilaga 12 till detta utlåtande. Också det att projektet beviljats EU-stöd visar att man vid projektet iakttagit den av EU definierade försiktighetsprincipen.

7. Bristfällig bedömning av konsekvenserna för landskapet

Besvär:

"I landskapsutredningen konstateras att områdets landskap under en lång tid bevarats likartat när det gäller baselementen, och att de historiska flygfotona motsvarar nuläget.

Trots detta har man i planen inte i tillräcklig utsträckning bedömt betydelsen av att ett under en så lång tid bevarat kulturlandskap förändras.

Landskapsutredningen baserar sig dessutom huvudsakligen på materialgranskning och ett enstaka terrängbesök och ger inte en tillräcklig bild av projektets verkliga konsekvenser för landskapet.

I konsekvensbedömningen betonas att solkraftverk är låga, men detta tar inte hänsyn till särdragen i ett öppet landskap där sikten är vidsträckt.

Konsekvenserna för landskapet har således underskattats.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

När det gäller den landskapsutredning som gjorts i planeringsområdet konstaterar Lovisa stad att landskapsutredningen är utarbetad på tillbörligt och tillräckligt sätt. Landskapets nuläge har beskrivits med hjälp av tidigare gjorda utredningar, bakgrundsutredningarna för landskapsplanen, plan- och kartmaterial, geografisk information som förvaltas av Finlands miljöcentral och Lantmäteriverket samt fotografier som togs under terrängbesöket. I landskapsutredningen granskades solfångarparkprojektets konsekvenser för landskapet med hjälp av en frisiktsområdesanalys. Analysen av landskapets känslighet har primärt omfattat projektets näromgivning på ett avstånd på 0–5 km, eftersom solkraftverk är låga konstruktioner och vanligtvis inte syns långt bort. Vid bedömningen av konsekvenserna för landskapet presenteras de mest betydande landskapskonsekvenserna för miljön. Förändringen av landskapet åskådliggörs med hjälp av fotomontage.

Lovisa stad anser att när det gäller agri-PV-projektet i solkraftsdelgeneralplaneområdet i Ånäs är placeringen av panelerna i området tydlig: panelerna kommer att placeras i EN-aur-området. Exakt var panelerna kommer att placeras och huruvida raderna av paneler kommer att placeras i öst-västlig riktning eller i nord-sydlig riktning var inte klart vid tidpunkten för när delgeneralplanen utarbetades/godkändes. Placeringen och helheten av solpaneler områdesvis klarnar i och med att projektutvecklingen framskrider till den noggrannare planeringsfasen för solkraftverket. Frågan planeras närmare och avgörs i samband med processen för placeringstillstånd och bygglov. Därför är de illustrationer av solkraftverket som finns som bilaga till delgeneralplanen riktgivande. Det väsentliga är att illustrationerna och landskapsutredningen ger en helhetsbild av vilka konsekvenser planlösningen har för landskapet, något som uppfylls på basis av Envineer Oy:s landskapsutredning daterad 21.5.2025.

NTM-centralen i Nyland har inte framfört någon kritik mot landskapsutredningens tillräcklighet som skulle förutsätta att utredningen kompletteras för att uppfylla det innehållskrav som gäller värnande om landskapsvärden.

8. Att ta hänsyn till landskapsplanen

Besvär:

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

”Enligt 32 § i markanvändnings- och bygglagen ska landskapsplanen tjäna till ledning när generalplaner utarbetas, och generalplanen får inte strida mot landskapsplanen. Generalplanen ska också främja genomförandet av landskapsplanen.

I utkastet till etapplandskapsplan 5 för Nyland (VISION – Innovativ grön omställning) anges Ånäs åkerfält med beteckningen ”Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden”.

En beteckning av detta slag betonar bevarandet av landskapsmässiga och kulturhistoriska värden samt det att ändringar av markanvändningen ska bedömas särskilt omsorgsfullt ur dessa värdens synvinkel.

Enligt 39 § i markanvändnings- och bygglagen ska man beakta landskapets särdrag, kulturmiljöns värden samt ekologisk hållbarhet när en generalplan utarbetas.

Det planerade solkraftverket omvandlar ett vidsträckt öppet åkerområde till ett energiproduktionsområde av industriell skala. Detta innebär en väsentlig förändring av landskapsstrukturen och försämrar de värden på grund av vilka området på landskapsplanenivå har identifierats som värt att bevara.

Av planmaterialet framgår inte i tillräcklig utsträckning hur denna landskapsplanebeteckning och dess mål beaktats vid utarbetandet av planen och inte heller hur planen främjar bevarandet av dessa värden.

Eftersom landskapsplanens styrande effekt inte beaktats på tillbörligt sätt och eftersom de konsekvenser planen har för landskaps- och kulturmiljövärden inte har bedömts i tillräcklig utsträckning är beredningen av planen till denna del bristfällig.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Nylands förbund konstaterar 16.1.2026 i sitt utlåtande om förslaget till delgeneralplan för Ånäs:

”I sitt föregående utlåtande vid beredningsfasen för delgeneralplanen betonade Nylands förbund vikten av att beakta landskapets och kulturmiljöns värden i arbetet med solkraftsgeneralplanen för Ånäs. Det viktiga budskapet i förbundets utlåtande var att områdets särskilda värden och kravet på att de ska beaktas inte framgick i tillräcklig utsträckning av planhandlingarna med rättsverkan, det vill säga plankartan och -bestämmelserna, trots att de hade undersökts och lyfts

fram i planens bakgrundshandlingar. I och med att själva planlösningen inte förutsatte att landskapsvärdena beaktas hade projektet också kunnat genomföras på ett annat sätt – det vill säga inom en ren planmässig ram utan att ta hänsyn till de aspekter om att anpassa projektet till det värdefulla jordbrukslandskapet som granskats i planens bakgrundshandlingar. Nu i planförslagsskedet har Nylands förbunds utlåtande vid det föregående skedet beaktats och delgeneralplanen kompletterats med planbestämmelser som gäller det värdefulla landskapet och den värdefulla kulturmiljön. Nylands förbund har inget nytt att anmärka när det gäller förslaget till delgeneralplan.”

Landskapsförbundet ansvarar för utarbetandet av landskapsplanen och övervakar att kommunernas egna general- och detaljplaner inte står i strid med målen i landskapsplanen. Landskapsförbundet ger också utlåtanden om områdesanvändningsrelaterade markanvändningsplaner på lägre nivå, bland annat delgeneralplaner. På basis av det ovan nämnda utlåtande som Nylands förbund gav om delgeneralplaneförslaget 16.1.2026 kan det konstateras att målen i landskapsplanen beaktas i delgeneralplanen för Ånäs.

9. Specificerade konsekvenser

Besvär:

”Konsekvenser för landskapet

Det är fråga om ett historiskt sett bevarat öppet åkerfält som bildats av ett före detta vattenområde och som inte blivit skogbevuxet efter istiden. Landskapet har bevarats öppet under århundraden och representerar traditionellt landsbygdslandskap.

I landskapsutredningen konstateras att områdets landskapsstruktur bevarats likartad under en lång tid, vilket framhäver dess kulturhistoriska värde.

Det planerade solkraftverket omvandlar landskapet permanent till en industriell struktur. De vidsträckta panelfälten bryter av den öppna horisonten, förändrar skalan i landskapet och splittrar landskapets enhetlighet.

Eftersom den överklagandes fastighet ligger på cirka 500 meters avstånd i öppen terräng, är inverkan direkt och klart observerbar. Landskapsförändringen påverkar dagligen den överklagandes utsikter.

Konsekvensen är inte ringa, utan betydande och bestående.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Det planerade solkraftverket kommer att ligga på åkermark som i dagsläge används för odling. Mellan den överklagandes fastighet och det anvisade solkraftsområdet i delgeneralplanen (EN-aur) kommer det att finnas åkermark för odling. Kanten av det område som i delgeneralplanen anvisats för solkraftverket (EN-aur) ligger på 502 meters avstånd från den överklagandes fastighetsgräns och på 529 meters avstånd från den bostadsbyggnad som finns på fastigheten.

I den landskapsutredning som gjorts för det planerade solkraftsprojektet (bilaga 5 till planbeskrivningen) utfördes frisiktsområdesanalyser. Enligt analyserna är frisiktslinjerna från den överklagandes fastighet mot projektområdet rätt direkta och vidsträckta. Avståndet har dock en betydande inverkan på hur panelerna syns. Panelerna är låga konstruktioner i förhållande till landskapshelheten, och panelerna kommer till ringa grad att kunna urskiljas från den överklagandes fastighet. Inverkan på landskapet är således inte betydande för den överklagandes fastighet. På sida 34 i landskapsutredningen finns ett fotomontage (bild 22) av hur panelerna syns till Skogars gårdsområde som ligger direkt intill den överklagandes fastighet. Fotomontaget visar att panelerna inte längre kommer att synas på ett störande sätt på 500 meters avstånd.

Besvär:

”Försämring av kulturlandskapet

Området representerar ett under en lång tid bevarat traditionellt jordbrukslandskap, där landskapets struktur och öppenhet har bevarats oförändrade i exceptionellt hög grad.

Solkraftsprojektet omvandlar användningsändamålet för detta landskap till energiproduktionsområde och avbryter landskapets historiska kontinuitet.

Det är inte fråga om en normal förändring, utan en fundamental omvandling av landskapstyp, där landsbygdslandskapet omvandlas till område för energiproduktion på industriell skala.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Loviisa stad anser att det agri-PV-projekt som planeras genomföras på Ånäs gård representerar moderniserat jordbruk. De negativa effekterna från förändringen i landsbygdslandskapet mildras av det faktum att solkraftverksområdet kommer att variera i landskapet, dels i form av rader av solpaneler, dels i form av grönskande områden mellan solpanelsraderna. Solpanelerna kommer inte att täcka hela åkerområdet, och odlingen kommer att fortsätta i områdena mellan solpanelsraderna, vilket innebär att landskapet kommer att präglas av en växling mellan solpanelsrader och odlade områden mellan dem. De remsor mellan panelraderna som används för odling kommer att vara bredare än mellanrummen mellan panelraderna i ett vanligt solkraftverk, så att det är möjligt att röra sig på dem med jordbruksmaskiner.

I delgeneralplanen anges att björkallén på Ånäsvägen ska bevaras och vid behov kompletteras med nya planteringar. Björkallén återspeglar den gamla gårdshistorien, livar upp solkraftverkslandskapet och fungerar för sin del som visuell avskärmning mot solpanelerna.

Effekterna på landskapet kommer att vara störst i projektets omedelbara närhet. De största konsekvenserna för närlandskapet kommer att drabba de fyra gårdar som ligger nära den sydvästra och nordvästra gränsen till delgeneralplaneområdet och byn Rasi på den sydöstra sidan av delgeneralplaneområdet. Konsekvenserna för landskapet är mindre på den överklagandes fastighet.

Inga byggnader på Ånäs gård behöver rivas för att kunna genomföra solkraftverket, vilket innebär att driftscentrumets bevarar sin kulturhistoriska karaktär. I planen anges en bevarande planbeteckning, AM/s, för Ånäs gård. Enligt planbestämmelsen ska man vid skötseln av området ägna särskilt uppmärksamhet åt områdets kulturhistoriska värde och åt bevarande av byggnader och gårdsträd. Fem byggnader på Ånäs gård är dessutom anvisade med en skyddsbezeichnung som förbjuder att byggnaderna rivs. Mellan Ånäs driftscentrum och solkraftverket anges ett 25 meter brett jordbruksområde (MT), vilket innebär att solpanelsområdet inte kommer att sträcka sig alldeles till kanten av gårdsområdet och att landskapet till denna del förblir öppet.

Besvär:

”Konsekvenser för natur och rekreation

Området försämrar naturvärdena i den överklagandes närmiljö. Det vidsträckta byggandet och de därtill hörande konstruktionerna gör livsmiljöerna mer splittrade och förändrar den öppna landsbygdsmiljöns karaktär.

Detta påverkar arterna i området och naturupplevelsen.

Den överklagandes möjligheter att använda miljön för rekreation, såsom friluftsliv och naturobservation, försämrar på ett väsentligt sätt.”

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Det planerade solkraftverket kommer att ligga på åkermark som i dagsläge används för odling. Mellan den överklagandes fastighet och solkraftverket finns också ett åkerområde som används för åkerbruk. De åkerområden som odlas är inte avsedda för rekreation och på dem får man inte röra sig med stöd av allemansrätten under vegetationsperioden, eftersom det kan leda till förlust av skörd.

I de skogar som omger åkerområdena har man kunnat och kan man efter att kraftverken byggts fortsättningsvis frisksporta och plocka svamp och bär med stöd av allemansrätten. Efter att solkraftverket byggts finns det direkta utsikter till panelområdet från de omgivande skogarna endast i kantområdena på de skogsområden som omger åkerområdena.

Enligt delgeneralplanen kommer solkraftverkets områden inte att inhägnas. Djur har möjlighet att röra sig fritt i kraftverksområdet, och deras naturliga rutter kan bli återställda efter att kraftverket byggts.

Solkraftverket kommer att vara placerat på åkermark, vilket innebär att det inte leder till splittring av skogbevuxna områden.

Besvär:

”Konsekvenser av elledningen

Planen möjliggör byggande av en elledning som ökar belastningen på landskapet och orsakar ytterligare splittring.

Byggandet av elledningen kan kräva att träd avlägsnas och förändrar miljöns struktur ytterligare.

Dess konsekvenser har inte bedömts i planskedet, även om den är en viktig del av projektet.

Detta ökar osäkerheterna kring projektets sammantagna konsekvenser för den överklagandes livsmiljö.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att konsekvenserna av elöverföringen preliminärt har bedömts i den landskapsutredning som utarbetats för solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs (bilaga 5 till planbeskrivningen, avsnitt 3.8. Sähkösiirron vaikutukset, sida 37–38). Under utarbetandet av delgeneralplanen fanns det två olika alternativ för sträckningen, så det är inte ännu klart var ledningen slutligen kommer att gå. Det blir klart i den mer detaljerade planeringen av solkraftverket utgående från diskussioner med markägaren.

Lovisa stad konstaterar att man vid utarbetandet av en generalplan ska utreda projektets betydande konsekvenser på det sätt och i den omfattning som behövs med beaktande av generalplanens planeringsnoggrannhet. I generalplaneskedet förutsätts emellertid inte en sådan detaljerad teknisk eller juridisk utredning som omfattas av senare tillståndsförfaranden som baserar sig på speciallagstiftning, såsom placeringstillstånds- eller bygglovsförfarande, projektstillståndsförfarande enligt elmarknadslagen hos Energimyndigheten eller inlösningsförfarande.

Lovisa stad konstaterar att projektbolaget ansvarar för att vid skedet för genomförande av generalplanen utreda vilka konsekvenser elöverföringen har, bland annat på natur och landskap, utgående från separata utredningar. Den som genomför projektet ansvarar för att förhandla med markägarna om avtal där man till exempel fastställer ersättningar för utarrendering av mark för elöverföringsändamål.

Besvär:

”Sammanfattning

Konsekvenserna av projektet är drabbar direkt den överklagandes fastighet och dess närmiljö.

Konsekvenserna är direkta på grund av det korta avståndet och den öppna terrängen, betydande på grund av projektets omfattning och den permanenta förändringen av markanvändningen samt permanenta, eftersom områdets användningsändamål förändras väsentligt.

Projektet förändrar den överklagandes livsmiljös karaktär på ett betydande sätt och försämrar dess landskapsmässiga och kulturella värden samt naturvärden.

Den överklagande har således ett tydligt och grundat behov av rättsskydd i ärendet.”

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som den överklagande lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

I fråga om den överklagandes sammanfattning konstaterar Lovisa stad att de delområden som nämns i sammanfattningen behandlas ovan i detta bemötande.

Lovisa stad konstaterar också att genomförandet av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs inte orsakar den överklagande sådana oskäligen olägenheter eller begränsningar som avses 39 § 4. mom. i lagen om områdesanvändning. Det är fortfarande möjligt för den överklagande att använda sin fastighet enligt nuvarande ändamål. Solkraftverket kommer inte på basis av generalplanläggningens konsekvensbedömning att ge upphov till oskäligen belastning till exempel i form av buller eller reflektion eller landskapskonsekvenser. Solkraftverket kommer inte heller enligt tillgänglig information att orsaka olägenheter för hälsan.

SAMMANFATTNING

Loviisa stad konstaterar sammanfattningsvis att det av bilagematerialet till stadens utlåtande framgår att Loviisa stads förfarande i fråga om solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har varit förenlig med gällande lagstiftning och rättspraxis.

Intressenter och kommuninvånare har getts möjlighet att delta i planprocessen.

Loviisa stad anser att solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har upprättats i enlighet med de innehållskrav som ställs på generalplaner i 39 § i OAL.

LOVISA STADS ÖVRIGA YRKANDEN

Stadsstyrelsen i Loviisa stad begär följaktligen högaktningfullt att förvaltningsdomstolen förkastar de besvär som anförts mot delgeneralplanen. Utöver detta, med beaktande av 95 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, där det föreskrivs om skyldighet att ersätta rättegångskostnader, anser Loviisa stad att det inte är oskäligt att de som anfört besvären själva ska stå för sina rättegångskostnader.

Förteckning över handlingar som bifogas utlåtandet:

1. *Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PLANKARTA_19.3.2026*
2. *Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PLANBESKRIVNING_19.3.2026*
3. *Bilaga 1. Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PDB 9.6.2025 Uppdat. 10.11.2025*
4. *Liite 2. Jokiniemen aurinkovoimaoyk_Palaute ja vastineet_12.3.2026*
5. *Liite 3. Loviisan Jokiniemen aurinkovoimahankkeen luontoselvitykset_29.10.2025*
6. *Liite 4. Jokiniemi_Aurinkovoimapuiston arkeologinen tarkkuusinventointi_16.4.2025*
7. *Liite 5. Maisemaselvitys_Loviisa NotNukeOne aurinkovoimahanke_21.5.2025*
8. *Liite 6. Loviisan Jokiniemen aurinkovoimala_Kasvihuonekaasuvaikutukset_8.10.2025*
9. *Liite 7. Loviisa_Jokiniemi_Hulevesiselvitys_2.6.2025*
10. *Havainnekuvat*
11. *Loviisa_Jokiniemen tilan rakennusinventointi_4.3.2026*
12. *Handlingen EU-step seal, EU-finansiering för projektet*

Loviisa stad tillställer ytterligare material på begäran.

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

Lovisa stad begär respektfullt att förvaltningsdomstolen behandlar besvären så snabbt som möjligt för att de indirekta kostnader som orsakas tredje parter och berörda parter i ärendet inte ska bli oskäligt höga och därmed leda till att dessa parter förlorar sina rättigheter.

Högaktningsfullt

15.6.2026 Lovisa

Stadsstyrelsen i Lovisa stad